

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1551. usque ad annum 1553

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1771

VD18 90118561

§. 75. Caput V. De literis conservatoriis, ao Conservatorum juribus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-66577](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-66577)

Sæcul. XVI.
A.C. 1551.

funt, ut vocant, suspensivæ, sed devolutivæ, eoquod absque hoc remedio Clericorum corruptelæ in Francia corrigi haud possent. Porro disciplinæ, ac correctionis causæ vocantur illæ, quæ in personalibus consistunt accusationibus, ubi agitur de præpediundo scandalo, quod immineret Ecclesiæ, si res in pristino statu relinqueretur, sicuti fieri solet, quando necessitas cogit, ut quidam Sacerdos publice impius a Missæ celebratione arceatur, tunc id prompte fieri oportet, ne scandali periculum eveniat: si vero obtineat sententia definitiva, illius executio differtur appellatione, sicut si ejusmodi Sacerdos damnaretur ad triremes. Ceterum ante hanc Synodum Episcopis manus erant quasi ligatæ; cum enim Clericum castigare vellent, ab Episcoporum sententia appellabatur, eaque provocatio *suspensivum*, ut vocant, operabatur effectum. Ergo Synodus Episcopis liberas agendi manus concessit.

§. LXXV.

CAPUT V.

De literis conservatoriis, ac Conservatorum juribus.

„Cum nonnulli, qui sub prætextu,
„ quod super bonis, & rebus, ac
„juri-

„juribus suis diversæ eis injuriæ, ac Sæcul. XVI.
 „molestiæ inferantur, certos judices per A.C 1551.
 „litteras conservatorias deputari obti-
 „nent, qui illos a molestiis, & injuriis
 „hujusmodi tueantur, ac defendant,
 „& in possessione seu quasi, bonorum,
 „rerum ac jurium suorum manutene-
 „ant, & conservent, nec super illis
 „eos molestari permittant, ejusmodi
 „litteras in plerisque contra conceden-
 „tis mentem in reprobum sensum detor-
 „queant: idcirco nemini omnino, cu-
 „juscunque dignitatis, & conditionis
 „sit, etiam si capitulum fuerit, conser-
 „vatoriæ literæ cum quibuscunque clau-
 „sulis, aut decretis, quorumcunque
 „judicum deputatione, quocunque e-
 „tiam alio prætextu, aut colore con-
 „cessæ, suffragentur ad hoc, ut coram
 „suo Episcopo, sive alio Superiore Or-
 „dinario, in criminalibus, & mixtis
 „caussis accusari, & conveniri, ac con-
 „tra eum inquiri, & procedi non pos-
 „sit, aut quo minus, si qua jura ei ex
 „cessione competierint, super illis libe-
 „re valeat apud judicem Ordinarium
 „conveniri. In civilibus etiam caussis,
 „si ipse actor extiterit, aliquem ei apud
 „suos conservatores judices in judicium
 „trahere minime liceat. Quod si in iis
 „caussis, in quibus ipse reus fuerit, con-
 „tingerit, ut electus ab eo conservator
Hist. Eccles. Tom. XXI. K ab

Sæcul XVI.
A.C. 1551.

„ab actore suspectus esse dicatur, aut si
„qua inter ipsos iudices, conservato-
„rem, & Ordinarium, controversia fue-
„rit, nequaquam in causa procedatur,
„donec per arbitros in forma juris ele-
„ctos, super suspicione, aut iurisdic-
„tionis competentia fuerit iudicatum:
„familiaribus vero ejus, qui hujusmo-
„di literis conservatoriis tueri se solent,
„nihil illæ profint, præterquam duo-
„bus duntaxat: si tamen illi propriis
„ejus sumptibus vixerint. Nemo etiam
„similium literarum beneficio ultra quin-
„quennium gaudere possit. Non liceat
„quoque conservatoribus iudicibus ul-
„lum habere tribunal erectum: in caus-
„is vero mercedum, aut miserabilium
„personarum, hujus Sanctæ Synodi su-
„per hoc decretum in suo robore per-
„maneat. Universitates autem gene-
„rales, ac collegia doctorum, seu Scho-
„larium, & regularia loca, nec non
„hospitalia actu hospitalitatem servan-
„tia, ac Universitatum, Collegiorum,
„locorum, & hospitalium hujusmodi
„personæ, in præsentî Canone minime
„comprehensæ, sed exemptæ omnino
„sint, & esse intelligantur.

2. Sess. cap.
14. de ref.

Cum rescriptorum Papalium exe-
cutio, quando gratiæ & privilegia con-
ceduntur, semper selectis Viris sit re-
servata,

servata, hinc summi Pontifices consti-
 tuebant Conservatores, qui supplicum
 jura tuerentur. Porro horum Conser-
 vatorum auctoritas, ac potestas erat
 amplior, magisque honorifica, quan-
 do adhuc jurisdictio Ecclesiastica fuit
 magis extensa, unde etiam illi ad pri-
 vilegia contra Ordinariorum vexatio-
 nes tuenda magis erant necessarii, dum
 vero in Galliis obtinuit consuetudo, ut
 causæ Ecclesiasticæ ad Parlamentum
 tanquam ad Judicem superiorem a judi-
 ce non legitimo devolverentur, tunc ho-
 rum Conservatorum jurisdictio cessare
 cœperat, ac præprimis Anno Domini
 millesimo quingentesimo nono Ludovi-
 cus XII. Galliarum Rex illorum pote-
 statem plurimum restringebat, postea
 vero Anno Salutis nostræ millesimo
 quingentesimo decimo quinto Francis-
 cus I. Regio diplomate cavit, ne Apo-
 stolicus Conservator ullum jus, juris-
 dictionem, vel criminalium causarum
 cognitionem exercere, vel Electionum
 confirmationem, matrimoniorum, Sa-
 cramentorum, vel appellationum caus-
 sas in se suscipere præsumeret. Verum
 de pristino usu Synodus nihil immutaf-
 se videtur, eoquod duntaxat hujus rei
 abusum sustulerit, atque Episcopis
 quamdam auctoritatem, qua antea ca-
 rebant, attribuerit.

Sæcul. XVI.
 A.C. 1551.

K 2

§. LXXVI.